

Referat af

REUs

Møde nr. 144

Fredag den 5. februar 2021

Afholdt virtuelt

Ad dagsordenens pkt. 1

Godkendelse af dagsorden og referat af rådets møde nr. 143 den 4. december 2020

Formanden bød velkommen til REUs møde nr. 144, som grundet COVID-19 blev afholdt virtuelt.

Dagsordenen samt referatet af REUs møde den 4. december 2020 blev godkendt.

Ad dagsordenens pkt. 2

Meddelelser fra formanden

Formanden meddelte, at dagens møde indebærer en spændende temadrøftelse, idet der er et hensyn at tage til, at REUs virksomhed ikke sættes i stå pga. de virtuelle rammer. Af samme grund har formandskabet også planlagt en række temadrøftelser i 2021, hvilket fremgår af REUs årshjul, som vil blive orienteret om under dagsordenens pkt. 7.

Der er et dobbelt sigte med disse temadrøftelser, idet de både skal tjene til, at rådet får et fælles vidensgrundlag på centrale områder, og samtidig at rådet får lejlighed til at drøfte om der f.eks. er grundlag for initiativer fra rådet på baggrund af drøftelserne.

Det var meningen, at rådet på dagens møde skulle have behandlet det første lovforslag om udmøntning af trepartsaftalen fra november 2020, men som REU er blevet orienteret om, er det pga. COVID-19-smitteudviklingen besluttet at udskyde fremsættelse af lovforslaget til efteråret 2021, hvorfor høringen er blevet annulleret. Ministeriet snarest indkalder til et dialogmøde, hvor lovforslaget vil blive præsenteret, og hvor der vil være lejlighed til at stille spørgsmål.

Ad dagsordenens pkt. 3

Meddelelser fra Børne- og Undervisningsministeriet

Børne- og Undervisningsministeriet meddelte, at lovforslaget, der udmønter trepartsaftalen, er trukket tilbage, men fortsat er i prøvhøring med frist for kommentarer den 15. marts 2021. Der kommer snarest en indkaldelse til en lovteknisk gennemgang. Grunden til at lovforslaget er trukket tilbage er at aflaste Folketinget i forbindelse med COVID-19. Det kommer ikke til at få betydning for, hvornår de enkelte initiativer træder i kraft.

Børne- og Undervisningsministeriet orienterede om, at der er indgået aftale på vejledningsområdet. Der har været en drøftelse i den politiske følgegruppe om mulighed for at skubbe ansøgningsfristen fra den 1. marts til den 1. april. Fristen er ikke blevet skubbet, bl.a. fordi ministeriet ikke følte sig trygge ved det rent teknisk. I stedet er der lavet en aftale, som igangsætter en række initiativer for at understøtte, at eleverne får vejledning. Aftalen kan findes på ministeriets hjemmeside.

Børne- og Undervisningsministeriet meddelte ligeledes, at da nedlukningen blev forlænget, blev der udstedt to nye bekendtgørelser, som sikrer, at reglerne for nødundervisning og prøver løber lige så længe som nedlukningen, som i øjeblikket varer til 28. februar 2021.

Der er fra ministeriets side i øjeblikket følgende fokuspunkter ift. håndteringen af den nuværende coronasituation:

- På FGU er der særligt fokus på, at nedlukningen har givet mindre mulighed for at styrke elevernes faglige og sociale kompetencer. På FGU rammer nedlukningen forskelligt på de forskellige spor. På pgu-spor, hvor 2/3 er værkstedsbaseret, er der særlige udfordringer ift. fagligt efterslæb. Der har ligeledes været udfordringer ift., at elever har manglet det udstyr, der skulle til for at modtage fjernundervisning. Derudover er der fokus på at have et godt samarbejde mellem FGU-institutionerne og den kommunale ungeindsats (KUI) omkring de sårbare unge.
- På erhvervsuddannelserne er der store forskelle på udfordringerne. På tværs af de forskellige uddannelser er der udfordringer knyttet til elevernes motivation, som særligt hænger sammen med det forhold, at eleverne ikke kan modtage praktisk undervisning, hvilket jo er en drivkraft for mange elever på erhvervsuddannelserne.
- På erhvervsuddannelserne er der ligeledes udfordringer ift. det faglige efterslæb, der kommer på grundforløbet. Det skal også ses i lyset af, at grundforløbet er relativt kort, hvorfor der er udfordringer ift. at nå de faglige mål. I forlængelse deraf er der ligeledes udfordringer med at starte nye elever op både på grundforløbets 1. del og 2. del ift. at få en god opstart, når det foregår online.
- På erhvervsuddannelsernes hovedforløb er der ligeledes udfordringer ift. det faglige efterslæb. Der er elever, der i foråret skal ind i sidste skoleperiode inden deres svendep prøve, og som kommer til at mangle det sidste inden svendep prøven.
- Der er ligeledes udfordringer ift. certifikatfag. På AMU er der åbnet op for certifikatfagsundervisningen, men det er der ikke på erhvervsuddannelserne, hvilket giver store udfordringer ift. elever, der har behov for certifikater, før de skal ud i praktik fx ift. opnåelse af kørekort.
- Der er særligt fokus på eleverne i skolepraktik, hvor eleverne er hjemsendt. Det samme gør sig gældende for elever, der er hjemsendt fra lærepladser.

Der er fra ministeriets side stor opmærksomhed omkring disse problemstillinger, som på den ene eller anden måde knytter sig til det faglige efterslæb.

Børne- og Undervisningsministeriet orienterede om, at der på FGU i forbindelse med finansloven for 2021 er afsat særlige midler. Der er afsat 60 mio. kr. i 2021 til tilpasning af bygning og lokaler, og der er 30 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til løft af et inkluderende læringsmiljø og pædagogiske rammer på

FGU. Derudover er der nogle særtilskud ift. at understøtte den lokale implementering af FGU og til at understøtte gode overgange til uddannelse og beskæftigelse.

Der er udmeldt en udstyrspulje til videnscentrene. Det videnscenter, det handler om robotteknologi, har været forankret på TECHCOLLEGE i Aalborg. Det ændres, således at værtskabet overgår til Mercantec. Dette får i sig selv ikke nogen betydning for, om videnscenteret videreføres.

Nanna Højlund, FH, kvitterede for inddragelsen af parterne. FH bemærker, at det er vigtigt, at REU sender et signal til børne- og undervisningsministeren om, at når der må åbnes op i samfundet, er der særlig god grund til at kigge på erhvervsuddannelserne. En stor del af undervisningen på erhvervsuddannelserne er svær at gennemføre online, hvorfor FH deler bekymringen om et fagligt efterslæb. FH deler ligeledes bekymringen omkring certifikatundervisningen på erhvervsuddannelserne. Det er vigtigt, at der ikke opstår flaskehalse, så eleverne ikke kan komme videre i deres uddannelse. Der skal findes løsninger, således at der kan blive åbnet op for certifikatundervisningen. FH opfordrer til, at REU på den anden side af COVID-19 tager en drøftelse af fagligt efterslæb og af, hvad vi ellers har lært af coronatiden.

Jannik Bay, DA, takkede ministeriet for den løbende dialog. DA håber på, at man i en plan for genåbning af samfundet er opmærksom på at prioritere de praktiske uddannelser, da de er sværere at gennemføre online end boglig undervisning. DA deler bekymringen omkring fagligt efterslæb og bemærker, at man med fordel kan se på eventuelt at forlænge grundforløbet ind i sommerperioden og se på, om man kan gøre brug af virksomhedsforlagt undervisning eller nødpraktik, de steder hvor det giver mening.

Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet, kvitterede ligeledes for den løbende dialog med ministeriet. Uddannelsesforbundet bemærker, at certifikatkurserne på AMU gik fri af nedlukning for at sikre, at voksne mennesker ikke blev afskediget fra deres job, fordi de ikke kunne få fornyet deres certifikater. Af hensyn til at kunne få fyldt holdene op blev det muligt for ledige at deltage i certifikatkurserne. Uddannelsesforbundet bemærker, at man skal passe på med at underminere de retningslinjer, som regeringen har lagt.

Lone Folmer Berthelsen, DI, tilkendegav, at det er vigtigt med de områder på AMU, der er undtaget af nedlukningen, hvorfor det heller ikke skal bruges som en smutvej. Dog er situationen den samme på erhvervsuddannelserne: lærlinge mister deres læreplads, hvis de ikke kan få deres certifikater, på samme måde som beskæftigede mister deres job. DI påpeger, at REU bør bakke op om en prioritering inden for erhvervsuddannelserne. Certifikatundervisningen og undervisningen, der leder op til svendepøverne, er det akut nødlidende i øjeblikket.

Pia Svane, Horesta, bemærkede, at erhvervene er lukkede inden for nogle uddannelsesområder fx på hotel- og restaurationsområdet. Det skaber et endnu større pres på at få åbnet erhvervsskolerne, da eleverne ikke kan lære andre steder, idet virksomhederne er lukkede. Horesta påpeger, at det vil være problematisk, hvis nødskolepraktikken inden for udsatte brancher udløber til marts.

Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet, tilkendegav, at Uddannelsesforbundet er enige med Hørestå og DI. Uddannelsesforbundet bemærker, at løsningen muligvis ikke er at åbne for hele certifikatundervisningen på erhvervsuddannelsesområdet, men i stedet at foretage individuelle vurderinger ift. elevernes behov for certifikater.

Ole Heinager, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier - Lederne (DEG-L), bemærkede, at man på de tekniske uddannelser er nået grænsen, ift. hvad der kan lade sig gøre virtuelt. Der er behov for forlængelse og for supplerende undervisning. DEG-L påpeger, at der er en udfordring vedrørende skolepraktik, som går på, at elever, der er i skolepraktik inden for brancher, der ikke er lukket ned, kommer bagud ift. elever, der har en læreplads, og som derfor ikke er sendt hjem. Det omvendte gør sig gældende inden for brancher, der er lukket ned. Det er således vigtigt at have fokus på skolepraktikken.

Formanden konkluderede, at rådet kvitterer for den løbende dialog med ministeriet. REU ønsker at gøre børne- og undervisningsministeren opmærksom på, at der gælder særlige udfordringer på praktiske uddannelser som erhvervsuddannelserne under en nedlukning, hvorfor det bør overvejes at prioritere disse i en kommende genåbning. Der bør være en opmærksomhed omkring, at erhvervsuddannelserne har forskellige behov under den nuværende situation, og at der er forskellige hensyn at tage hertil. REUs medlemmer er enige om at være opmærksomme på det faglige efterslæb, der vil komme efter nedlukningen.

Ad dagsordenens pkt. 4

Temadrøftelse om elevers læring på arbejdspladsen

Formanden orienterede om, at REU for et år siden havde en drøftelse om elevers læring på arbejdspladsen, og at Dansk Metal og DI efterfølgende har henvendt sig til formandskabet og foreslået en temadrøftelse om emnet, idet der peges på, at der er et potentiale i øget fokus på elevenes læring på arbejdspladsen, der bl.a. også kan være med til at mindske frafald på uddannelserne.

Formålet med temadrøftelsen var både at sikre et fælles vidensgrundlag samt at stille skarpt på, om og i givet fald hvordan REU og REUs medlemmer kan bidrage til at skabe initiativer, der kan styrke kvaliteten i elevernes læring i praktikken.

CSR Manager Jesper Kvistgaard, Grundfos, præsenterede, hvordan Grundfos arbejder målrettet med lærlinge og erhvervsuddannelser og gav sit bud på, hvordan man kan arbejde med at øge kvaliteten i praktikken.

Uddannelseskonsulent Jonna Thuesen, Esbjerg kommune, præsenterede Esbjerg Kommunes erfaringer fra SOSU-området omkring elevernes læring på arbejdspladsen.

Lektor Jan Bisgaard, NCE, præsenterede en forskningsmæssig vinkel på elevernes læring i praktikken, herunder potentialer og udfordringer.

Nanna Højlund, FH, takkede for tre gode oplæg og bemærkede, at det er et vigtigt nedslag for REU i en tid, hvor der er brug for flere faglærte.

Jannik Bay, DA, takkede ligeledes for tre interessante oplæg. DA bemærker, at det er en vigtig pointe, at virksomhedslæring og skolelæring har hver sine styrker.

Formanden takkede de tre oplægsholdere for deres oplæg. De anvendte præsentationer er udsendt til REUs orientering. Formanden bemærkede, at der er mange udfordringer, men også gode mulige løsninger. Formandskabet vil drøfte, hvordan REU kan få en drøftelse af emnet på rådets næste møde.

Ad dagsordenens pkt. 5

Yderligere orientering om de faglige udvalgs udviklingsredegørelser pba. drøftelser på REUs møde den 4. december 2020

Formanden meddelte, at baggrunden for punktet er, at REU på rådets møde den 4. december havde en række bemærkninger, som STUK har forsøgt at imødekomme i det fremsendte notat. Det fremgår af notatet fra STUK, at det er besluttet, at kravet om en årlig indsendelse af udviklingsredegørelser med virkning fra 2020 er erstattet af et krav om indsendelse mindst hvert tredje år, som led i at forenkle koncept for indsendelse af udviklingsredegørelser, og 2020 var ikke et år for indsendelse af udviklingsredegørelser. STUK bemærker i notatet at for at sikre indarbejdelse af REUs eventuelle ønsker til temaer i de udviklingsredegørelser, der udarbejdes hver tredje år, kan det foreslås, at REU har en drøftelse af udviklingsredegørelserne, forud for at STUK indkalder redegørelser fra de faglige udvalg. Det vil muliggøre, at REU kan foreslå temaer, som styrelsen kan indarbejde i skabelonen for de faglige udvalgs udviklingsredegørelser. Det vil være vigtigt med en balance i hvad REU ønsker ift. at det er et arbejde, som skal udføres af de faglige udvalg, og samtidig skal der kunne følges hensigtsmæssigt op.

Nanna Højlund, FH, tilkendegav, at det er en god idé med en drøftelse i REU – dog med blik for, at uddannelserne skal kunne arbejde med temaerne på en måde, som giver mening for dem og ikke blot på en måde, der giver mening for REU.

Jannik Bay, DA, bemærkede, at det kan være en glimrende idé med drøftelse i REU forud for udviklingsredegørelserne. Dog er det samtidigt vigtigt at huske, at der er igangsat en forenklingsproces ift. udviklingsredegørelserne. Det er ligeledes vigtigt at huske, at det vil være forskelligt, hvad der er relevant for de forskellige faglige udvalg. DA bemærker, at det vil være fint med en drøftelse i REU, men at REU skal passe på med ikke at hæve sig over og diktere de faglige udvalg.

Christina Laugesen, Lederne, kvitterede for redegørelsen. Lederne bemærker, at det var nedslående læsning, at kun 1 ud af 46 faglige udvalg konkret havde iværksat ændringer som følge af fokus på iværksættelse og ledelse. Det efterlader spørgsmålet om, hvorvidt de faglige udvalg har vurderet, at der allerede er godt styr på det i uddannelserne, eller om de ikke ser det som relevant. Lederne bakker op om, at REU tager en drøftelse af, om der er særlige temaer, som kunne være relevante, at de faglige udvalg at gøre sig nogle refleksioner omkring.

Tina Voldby, TEKNIQ, påpegede, at REU skal passe på med at bruge udviklingsredegørelserne til at skulle redegøre for en masse, de faglige udvalg allerede har implementeret i uddannelserne. REU bør ligeledes være varsom med at konstatere, at kun x antal uddannelser forholder sig til fx iværksætteri eller bæredygtighed, da det kan være, at de faglige udvalg tidligere har forholdt sig til det og implementeret det i deres uddannelser. Såfremt der er behov for indblik i, hvordan de faglige udvalg arbejder med bestemte temaer, skal dialogen måske skabes på en anden måde end gennem udviklingsredegørelserne.

Christina Laugesen, Lederne, erklærede sig enig med TEKNIQ heri og spurgte om iværksætteri og ledelse kan blive drøftet mere bredt i REU fx som en temadrøftelse.

Formanden konkluderede, at forud for at STUK skal indkalde nye udviklingsredegørelser i august 2021, tager REU en drøftelse af, hvad rådet finder kunne være relevante temaer. Det er dog væsentligt, at REU i den forbindelse ikke hæver sig over de faglige udvalg og ikke belaster de faglige udvalg unødigt. Formanden konkluderede ligeledes, at det er spørgsmål fra Lederne om iværksætteri og ledelse kan være emnet for en temadrøftelse i REU, hvilket formanden vil drøfte med formandskabet.

Ad dagsordenens pkt. 6

Anmodning om indstilling vedrørende udkast til ændring af bekendtgørelse om erhvervsuddannelser

Jannik Bay, DA, bemærkede vedrørende digitalisering af uddannelsesbeviser, at de faglige udvalg har store variationer i praksis på dette felt. Af den årsag bør REU opfordre til, at man lytter til de faglige udvalg. Der er en risiko for, at det, der ser ud som en forenkling, i virkeligheden bliver en bureaukratisering.

Nanna Højlund, FH, tilkendegav, at FH er enige med DA heri.

Tina Voldby, TEKNIQ, bemærkede, at der er lange høringssvar på vej fra de faglige udvalg til ministeriet og opfordrede til, at de bliver behandlet og kommer til at indgå i REUs høringssvar. TEKNIQ bemærker, at meget i bekendtgørelsen omhandler digitalisering i samarbejdet mellem ministeriet og skolerne, men at der ikke er samme krav i forbindelse med samarbejdet mellem de faglige udvalg og skolerne. Mange faglige udvalg har digitaliseret alle processer, hvorfor det ikke giver mening at fremsende dokumenter fysisk. TEKNIQ opfordrer derfor til, at skolerne på nogle områder forpligtes til at kunne tilgå de faglige udvalgs systemer digitalt.

Morten Smistrup, FH, tilkendegav vedrørende etableringen af et registreringsværktøj på SOSU-området, at FH er positive over for dette. FH bemærker samtidigt, at det store frafald mellem grundforløb og hovedforløb er et fælles problem for erhvervsuddannelserne, hvorfor det muligvis kunne give mening at udbrede det til andre uddannelser.

Jannik Bay, DA, tilkendegav, at DA er enige med FH i, at det er en generel problemstilling, men bemærkede samtidigt, at den valgte model på SOSU-området ikke uden videre vil kunne overføres til andre områder, idet andre forhold gør sig gældende.

Signe Rønn Sørensen, Styrelsen for IT og Læring (STIL), svarede, at værktøjet vil kunne udvides til andre områder, når man har skaffet erfaringer fra SOSU-området.

Formanden konkluderede, at formandskabet bemyndiges til at færdiggøre og sende REUs høringssvar på baggrund af de faldne bemærkninger.

Ad dagsordenens pkt. 7

Orientering om REUs årshjul 2021

Formanden orienterede om, at REU ligesom tidligere år har fået tilsendt en kopi af det årshjul, som REUs formandskab anvender i forbindelse med den løbende planlægning af REUs arbejde - bl.a. på baggrund af de ønsker, der fra REUs medlemmer har været til, hvad der skal drøftes.

Årshjulet er ikke et statisk men et dynamisk værktøj, som justeres løbende. Bl.a. vil årshjulet blive justeret, når REU fra ministeriet modtager nærmere oplysninger om tidsplanen for implementering af trepartsaftalen af 21. november 2020.

Ursula Dybmose, KL, bemærkede, at overskriften for en kommende temadrøftelse er 'Den kommunale ungeindsats', men at REUs rådgivningsopgave vel er ift. FGU. KL stiller gerne op med et oplæg om den kommunale ungeindsats.

Lone Hansen, FGU Danmark, tilkendegav, at FGU Danmark ligeledes gerne vil involveres i forberedelsen af temadrøftelsen.

Morten Smistrup, FH, fremhævede, at REU også har til opgave at rådgive ministeren i forhold til vejledningsindsatsen for så vidt angår de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

Formanden bemærkede, at det muligvis vil give bedre mening at give temadrøftelsen et andet navn.